

Sygn. Akt XVII AmC 39/10

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

dnia 18 stycznia 2011 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów

w składzie:

Przewodniczący: SSR /del/ Dariusz Dąbrowski

Protokolant: Katarzyna Boguszevska

po rozpoznaniu w dniu 18 stycznia 2011 roku, w Warszawie na rozprawie

sprawy z powództwa Stowarzyszenia (...) z siedzibą w P.

przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W.

o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone

I oddala powództwo

II zasądza od powoda Stowarzyszenia (...) z siedzibą w P. na rzecz pozwanego (...) S.A. z siedzibą w W. kwotę 360 (trzysta sześćdziesiąt) złotych tytułem kosztów zastępstwa procesowego,

III przejmuje na rachunek Skarbu Państwa kwotę 600 (sześćset) złotych z tytułu opłaty sądowej od uiszczenia której powód był zwolniony,

IV zarządza publikację prawomocnego wyroku w Monitorze Sądowym i Gospodarczym na koszt Skarbu Państwa Sąd Okręgowy w Warszawie.

/-/ SSR /del/ Dariusz Dąbrowski

XVII AmC 39/10

UZASADNIENIE

Powód Stowarzyszenie (...) z siedzibą w P. złożył pozew, w którym wniósł o uznanie za niedozwolone i zakazanie wykorzystywania przez (...) S.A. z siedzibą w W. w obrocie z konsumentami §22 ust. 2 „Ogólnych warunków ubezpieczenia autocasco dla klienta indywidualnego oraz małego lub średniego przedsiębiorcy” o treści „Jeżeli w umowie ubezpieczenia przyjęto wariant „Wycena” ustalenie odszkodowania następuje na podstawie wyceny sporządzonej przez (...) S.A. według zasad zawartych w systemie A. lub E. bez podatku VAT (...)”. W ocenie powoda wskazane postanowienie stanowi niedozwoloną klauzulę abuzywną, albowiem jest rażąco sprzeczny z dobrymi obyczajami i narusza uzasadnione interesy konsumentów. Nadto podobna klauzula o nr (...) została już zakwestionowana przez Sąd Ochrony konkurencji i Konsumentów w wyroku z dnia 23.10.2006 roku.

Pozwany (...) S.A. z siedziba w W. wniósł o oddalenie powództwa. Jako podstawę oddalenia powództwa pozwany wskazał art. 365§1 kpc, albowiem sąd rozstrzygał już o abuzywności postanowienia w wyroku z dnia 5.12.2008 roku w sprawie XVII AmC 134/08, kiedy to oddalił powództwo. Nadto pozwany wskazał, że kwestionowany wzorzec jest jednoznaczny, nie jest sprzeczny z dobrymi obyczajami i nie narusza interesów konsumentów w sposób rażący.

Obie strony wniosły o zasądzenie kosztów procesu.

Sąd ustalił i zważył co następuje:

Pozwany prowadzi działalność gospodarczą polegającą między innymi na prowadzeniu działalności ubezpieczeniowej (KRS, k. 48-61). Pozwana w działalności tej wykorzystuje, w obrocie z konsumentami wzorce umowne o nazwie „Ogólne warunki ubezpieczenia autocasco dla klienta indywidualnego oraz małego lub średniego przedsiębiorcy” (okoliczność niekwestionowana przez pozwaną, uznana za przyznaną na podstawie art. 230 kpc).

We wzorcu tym zawarte jest zakwestionowane w pozwie postanowienie umowne o treści:

„Jeżeli w umowie ubezpieczenia przyjęto wariant „Wycena” ustalenie odszkodowania następuje na podstawie wyceny sporządzonej przez (...) S.A. według zasad zawartych w systemie A. lub E. bez podatku VAT (...)”.

Treść tego dokumentu (k. 69-72) daje podstawy do ustalenia, że jest to typowe wzorzec umowy. Dokumenty zostały przygotowane w całości przez pozwanego. Są w formie wydruku, podzielone na mniejsze kolejno ponumerowane jednostki redakcyjne. Nie pozostawiono w nich żadnych wolnych miejsc. Pozwany nie przedstawiła też żadnego dowodu na okoliczność, że konsumenci mieli możliwość prowadzenia negocjacji, czy wpływu na treść postanowień tych wzorców. Sąd ustalił zatem, że wskazany wyżej wzorzec nie był uzgadniany indywidualnie z konsumentami.

W pierwszej kolejności należy stwierdzić, że podstawą oddalenia powództwa nie może być art. 365§1 kpc, albowiem przedmiotem rozpoznania przez Sąd Ochrony konkurencji i Konsumentów w sprawie XVII AmC 134/08 z powództwa A. J. przeciwko (...) S.A. z siedzibą w W. był inny wzorzec umowny niż kwestionowany obecnie. Jak wynika z załączonego przez pozwanego uzasadnienia wyroku z dnia 5.12.2008 roku przedmiotem badania Sądu był wzorzec, który przestał obowiązywać z dniem 9.08.2007 roku. Tak więc niewątpliwie przedmiotem rozpoznania w niniejszym postępowaniu jest zupełnie inny wzorzec umowny niż uprzednio.

Mimo powyższego sąd uznał, że powództwo jest bezzasadne z innych przyczyn.

Zgodnie z art. 385¹ § 1 kc postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny.

Uznanie, że zakwestionowane postanowienia wzorca umownego są niedozwolone wymagało oceny, czy są one sprzeczne z dobrymi obyczajami i rażąco naruszają interesy konsumenta.

Przyjmuje się, że istotą dobrego obyczaju jest szeroko rozumiany szacunek do drugiego człowieka (tak np. wyrok SN z 8 czerwca 2004r., ICk-635/03). Nie można zatem uznać za dobry obyczaj takiego postępowania, którego celem jest przerzucenie ryzyka prowadzenia działalności gospodarczej przez przedsiębiorcę na konsumenta. W stosunkach z konsumentami postępowanie zgodne z dobrymi obyczajami powinno wyrażać się w szczególności rzetelnym, równorzędnym traktowaniem konsumenta jako partnera umowy, właściwym informowaniem o przysługujących mu uprawnieniach, niewykorzystywaniem pozycji profesjonalisty.

Drugie kryterium uznania klauzuli umownej za niedozwoloną stanowi rażące naruszenie interesów konsumenta. Za takowe można uznać rażąco niekorzystne ukształtowanie sytuacji ekonomicznej konsumenta. Wprawdzie strony zawierając umowę mogą kształtować stosunek prawny według swojego uznania byleby jego treść lub cel nie były sprzeczne z naturą stosunku, ustawą ani zasadami współżycia społecznego. Należy jednak podkreślić, że przepisy o niedozwolonych postanowieniach umownych są uszczegółowieniem zasady swobody kontraktowania, gdyż kładą nacisk na zasady rzetelności, uczciwego postępowania i podwyższonej staranności.

Kwestionowany zapis nie powoduje przerzucenia na konsumenta ryzyka działalności gospodarczej. Konsument ma prawo wybrać wariant ubezpieczenia, a z zapisów „Ogólnych warunków...” jednoznacznie wynika, w jaki sposób, w przypadku powstania szkody, zostanie ona wyceniona. Zasady wyceny są jednoznacznie szczegółowo opisane w umowie. Sposób wypłaty ewentualnego odszkodowania wynika z umowy i konsument podpisując umowę jest o tym (z treści umowy) poinformowany i musi sobie zdawać sprawę z konsekwencji wyboru. Także sytuacja ekonomiczna konsumenta nie jest ukształtowana dla niego niekorzystnie. Podpisując umowę wie, że za mniejszą składkę będzie mógł otrzymać mniej (wariant „Wycena”), a za większą – więcej (wariant „Warsztat”) i nie jest to przed konsumentem w żaden sposób ukrywane.

Należy zauważyć, że powód nie wskazał żadnego dobrego obyczaju, który został jego zdaniem naruszony w zakwestionowanej klauzuli, nie wykazał też, aby zapis ten w sposób rażąco naruszał uzasadniony interesy konsumenta. W zasadzie uzasadnienie złożonego powództwa opiera się na stwierdzeniu, że podobna klauzula była już zakwestionowana przez Sąd Ochrony konkurencji i Konsumentów. Sąd nie podziela tego stanowiska. Konstrukcja klauzuli nr 1265 jest inna niż kwestionowanej, mimo, że dotyczy podobnego, lecz nie takiego samego zagadnienia. Tak więc oparcie powództwa tylko i wyłącznie na tezie, że zakwestionowana klauzula jest tożsama z wpisaną do rejestru prowadzonego przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i konsumentów nie jest trafna i nie może stać się podstawą do uznania kwestionowanego wzorca za niedozwolony.

Powód oprócz stwierdzenia, że przesłanki z art. 385¹§1 kc zostały spełnione nie przytoczył żadnych argumentów uzasadniających swoje twierdzenia, a sąd takich argumentów odnaleźć nie potrafił. Kwestionowany zapis nie narusza ani dobrych obyczajów, ani rażąco nie narusza interesów konsumenta. Powód nie wskazał w pismach procesowych dobrego obyczaju naruszonego przez kwestionowane klauzule, ani sposobu w jaki zapisy te rażąco naruszają interesy konsumenta.

Mając powyższe na uwadze sąd w oparciu o treść art. 385¹ §1 kc powództwo oddalił.

Wobec wynikającego z art. 96 pkt 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych zwolnienia powoda od kosztów sądowych, w braku podstaw do obciążenia pozwanego tymi kosztami, Sąd orzekł o przejęciu opłaty od pozwu na rachunek Skarbu Państwa. O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono na podstawie art. 98 kpc. O publikacji prawomocnego orzeczenia orzeczono na podstawie art. 479⁴⁵ kpc.

/-/ SSR /del./ Dariusz Dąbrowska